

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Художньо-графічний факультет
Кафедра образотворчого мистецтва

А. І. Носенко, О. А. Тарасенко, Н. А. Лоза

**Методичні рекомендації
до навчальної дисципліни
«ВИРОБНИЧА (ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИСТАВКОВА) ПРАКТИКА»
для самостійної роботи здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня
спеціальностей В4 Образотворче мистецтво та реставрація
(спеціалізація В4.01 Візуальні мистецтва),
В3 Декоративне мистецтво та ремесла**

УДК: 378:[7:069.5:005]: 377.3(072)

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Протокол № 5 від 30 жовтня 2025 р.

Методичні рекомендації розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Укладачі:

Носенко Анна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, заслужений діяч мистецтв України;

Тарасенко Ольга Андріївна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри образотворчого мистецтва, заслужений діяч мистецтв України;

Лоза Наталя Адольфівна, Заслужений художник України, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва

Рецензенти:

Кубриш Н. Р., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри рисунка, живопису та архітектурної графіки Архітектурно-художнього інституту ОДАБА

Пономаренко М. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Методичні рекомендації мають на меті сприяти більш якісній і ефективній самостійній роботі здобувачів над завданнями виробничої (організаційно-виставкової) практики. У додатках подано приклади звітних завдань, що будуть наочними підказками у пошуку і втіленні ідей власних виставкових проєктів та роботі над оформленням авторського права на твір.

Відповідальний за випуск:

завідувач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
кандидат мистецтвознавства, доцент, **Носенко А. І.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Основні відомості про навчальну дисципліну «Виробнича (організаційно-виставкова) практика».....	5
Розділ 1. ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ВИСТАВКОВОГО ПРОСТОРУ У СВІТОВІЙ МУЗЕЙНІЙ ТА ГАЛЕРЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ.....	12
Розділ 2. ВИЗНАЧНІ ВИСТАВКОВІ ПРОЄКТИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА У СВІТОВОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ....	19
Розділ 3. СТВОРЕННЯ ВЛАСНОГО ВИСТАВКОВОГО ПРОЄКТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ТВІР.....	23
Вимоги до звітної документації. Підведення підсумків практики.....	27
Критерії оцінювання результатів виробничої (організаційно-виставкової) практики.....	28
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	33
Список використаної літератури.....	36
ДОДАТКИ:	
Додаток 1. Приклад концепції виставки, положення.....	37
Додаток 2. Приклади можливих статей витрат для складання кошторису.....	38
Додаток 3. Приклади афіш, запрошень, буклетів.....	39
Додаток 4. Приклади етикеток.....	42
Додаток 5. Приклади прес-релізу виставкового проєкту.....	43
Додаток 6. Приклади зали для експозиції виставкового проєкту.....	45
Додаток 7. Приклад заповнення заяви для оформлення авторського права.....	46
Додаток 8. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.....	50
Додаток 9. Титульний лист для оформлення звітних завдань.....	51

ВСТУП

Виробнича (організаційно-виставкова) практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти міждисциплінарної ОПП «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво» за спеціальностями В4 Образотворче мистецтво та реставрація (спеціалізація В4.01 Візуальні мистецтва) і В3 Декоративне мистецтво та ремесла і має на меті розкрити особливості, відпрацювати навички організації складного багатоетапного та мультискладового процесу створення виставкових проєктів.

У світовому культурному процесі сьогодення, що характеризується полістилізмом і плюралізмом, все більшим пануванням інформаційних технологій, художні виставки набувають нових форм, засобів презентації. Виставкові проєкти різних масштабів і рівнів можуть бути як традиційним представленням творчості певного автора, групи авторів чи колекції творів, так і стати могутнім «рупором часу», що віддзеркалює певні важливі події, стає актом ідентифікації певної культурної спільноти, етносу, країни тощо. Виставковий проєкт подібний до айсберга: глядач бачить лише тимчасову яскраву презентацію-подію – вершину, а професіонал розуміє і може налагодити всі підготовчі етапи, що за об'ємом роботи та відповідальністю складають левову частину. Виробнича (організаційно-виставкова) практика орієнтована саме на формування цього розуміння і вміння.

Важливе значення організаційно-виставкова практика має у набутті професійних компетентностей осіб, які будуть працювати керівниками самодіяльних об'єднань прикладного та декоративного мистецтва. Вміння організовувати виставкову діяльність, презентувати творчі здобутки учнів має велике значення для формування естетичних поглядів, художнього смаку, здатності усвідомлювати себе у контексті культурного процесу.

Виробнича (організаційно-виставкова) практика має логічні і послідовні зв'язки з опануванням обов'язкових дисциплін, зокрема: «Управління

мистецькими проєктами», «Історія і теорія мистецтва та методологія сучасного мистецтвознавства», «Навчальна (мистецтвознавча) практика», а також практичними дисциплінами образотворчого та декоративного мистецтва.

Основні відомості про навчальну дисципліну «Виробнича (організаційно-виставкова) практика»

Метою виробничої (організаційно-виставкової) практики є набуття і закріплення професійних знань і навичок в царині організації та презентації виставкових проєктів різних рівнів, розвиток креативного мислення, закріплення знань з теорії та практики образотворчого та декоративного мистецтва у практичній діяльності, закріплення навичок підготовки документів для оформлення авторського права.

Основними **завданнями** виробничої (організаційно-виставкової) практики є:

- набуття знань щодо організації виставкових проєктів у процесі вивчення світового досвіду визначних виставкових подій, принципів побудови експозицій світових музеїв класичного та сучасного мистецтва, пересувних виставок, виставок дитячої творчості, віртуальних та онлайн-проєктів;
- розвиток вміння створювати концепт (положення) власного виставкового проєкту;
- набуття навичок організації підготовчих етапів виставки;
- розвиток вміння створювати експозицію творів у певному виставковому просторі;
- набуття та розвиток розуміння особливостей рекламної презентації майбутнього проєкту;
- набуття здатності презентувати власний виставковий проєкт у процесі відкриття експозиції та творчих і навчальних обговорень та зустрічей у просторі виставки;

- виховання художнього смаку.
- закріплення навичок підготовки документів для оформлення авторського права на твір.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПРН 6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПРН 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 9. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

ПРН 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурио-мистецьких процесів.

ПРН 12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

ПРН 13. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.

ПРН 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку

ПРН 17. Вміти створювати концепції та реалізовувати мистецькі проекти на рівні керівника, куратора та учасника робочої групи.

Очікувані результати виробничої (організаційно-виставкової) практики:

Здобувач вищої освіти знає:

- основні сучасні виставкові проекти у світі, Європі та Україні;
- принципи побудови експозицій світових музеїв класичного та сучасного мистецтва, пересувних виставок, виставок дитячої творчості;
- принципи організації та презентації віртуальних (імерсивних) та онлайн-проектів у світовій та вітчизняній мистецькій практиці;
- основні складові в організації виставки;
- основні етапи організації виставкового проекту;
- закономірності побудови експозиції у певному виставковому просторі (психологічне сприйняття, композиційні принципи тощо);
- види рекламної продукції проекту;

уміє:

- аналізувати світовий досвід визначних виставкових подій;
- створювати концепт (положення) власного виставкового проекту;
- добирати об'єкти в межах концепції майбутньої виставки;
- продумувати та організовувати підготовчі етапи виставки;
- створювати рекламну продукцію (афішу, запрошення);
- створювати пресреліз виставкового проекту;
- організовувати презентацію виставки;
- здійснювати підготовку документів для оформлення авторського права на твір.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту виробничої (організаційно-виставкової) практики мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 02. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп

різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 05. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК 06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 01. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 02. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 05. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва.

СК 06. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 07. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК 08. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

СК 09. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Зміст практики

Під час виробничої (організаційно-виставкової) практики здобувачі виконують низку завдань за змістовими модулями. У таблиці подані завдання і розподіл годин на їх виконання.

Модуль 1			
<u>Змістовий модуль 1. Принципи побудови виставкового простору у світовій музейній та галерейній практиці</u>			
№ завд.	Зміст завдання	Кількість годин	Виконання завдання до захисту практики
<u>Завд. 1.</u>	Вивчення організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях. Імерсивні та онлайн проєкти	6 год.	Вивчення віртуальних експозицій, сайтів музеїв, каталогів, альбомів. Колективне обговорення
<u>Завд. 2.</u>	Вивчення організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України	6 год.	
<u>Завд. 3.</u>	Вивчення організації експозицій творів мистецтва у музеях Одеси (Одеський художній музей, Одеський музей Західного і східного мистецтва, Одеський археологічний музей)	6 год.	Відвідування експозицій музеїв
Разом за змістовим модулем 1		18 год.	
<u>Змістовий модуль 2. Визначні виставкові проєкти сучасного мистецтва у світовому та українському культурному просторі. Міжкультурна комунікація</u>			
<u>Завд. 4.</u>	Всесвітні виставки як форма міжкультурного діалогу: історія, досвід організації проєктів	4 год.	Вивчення віртуальних експозицій, сайтів музеїв, каталогів, альбомів Колективне обговорення
<u>Завд. 5.</u>	Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Tokyo Biennale, Поп-культура Кореї	8 год.	
<u>Завд. 6.</u>	Всеукраїнські бієнале та трієнале,	6 год.	
Разом за змістовим модулем 2		18 год.	-
<u>Змістовий модуль 3. Створення власного виставкового проєкту та оформлення авторських прав на твір</u>			
<u>Завд. 7.</u>	Розробка ідеї власного виставкового проєкту. Написання концепції (положення)	6 год.	Концепція Виставки (положення)
<u>Завд. 8.</u>	Відбір творів для виставки (для проєкту онлайн - збір ілюстративного матеріалу: репродукції/фото)	8 год.	-
<u>Завд. 9.</u>	Створення приблизного кошторису проєкту	4 год.	кошторис
<u>Завд. 10.</u>	Розробка рекламної продукції (афіша, запрошення, буклет тощо)	8 год.	Афіша / запрошення/ буклет
<u>Завд. 11.</u>	Список творів для каталогу, Етикетаж	4 год.	Список творів

Завд. 12.	Створення пресрелізу проєкту	4 год.	Пресреліз
Завд. 13.	Створення експозиції виставки (розробка моделі розміщення творів у заданому просторі)	12 год.	модель розміщення творів
Завд. 14.	Підготовка презентації виставкового проєкту (промова, виступ)	2 год.	Представлення проєкту на перегляді/ захисті практики
Завд. 15.	Практикум підготовки документів для оформлення авторського права на твір	4 год.	Заява на оформлення авторського права
Разом за змістовим модулем 3		52 год.	
Оформлення щоденника практики		2 год.	
Усього годин		90 год.	

Бази практики

Базами виробничої (організаційно-виставкової) практики можуть бути виставкові площі художньо-графічного факультету Університету Ушинського та інші бази відповідно до укладених договорів:

- територія ХГФ: виставковий простір фойє, плерний дворик (для формату open-air);
- Інноваційний мистецький освітній центр «Колонна зала», Фонтанська дорога, 4, навчальний корпус №8;
- виставкові площі Одеської національної наукової бібліотеки;
- Міжнародний культурний центр UNION;
- КУ «Міська художня галерея», м. Одеса.

Організація проведення практики

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій завідувач кафедри, керівник практики та керівники за фахом розкривають перед студентами мету практики, знайомлять з базами практики, основними завданнями, порядком проходження практики та оформлення звітної документації.

Робоча програма практики регламентована «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим

(магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Практикою здобувачів від університету керують викладачі кафедри образотворчого мистецтва.

У період проходження здобувачем практики на нього поширюються загальне трудове законодавство, правила охорони праці і внутрішнього розпорядку, які діють на базі практики.

Здобувач повинен своєчасно прибути на базу практики.

Результат проходження виробничої (організаційно-виставкової) практики – створення підготовчих матеріалів до організації власного виставкового проєкту, що представляють (презентують) на заліку за участі членів комісії – викладачів кафедри образотворчого мистецтва.

Розділ 1

**ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ВИСТАВКОВОГО ПРОСТОРУ
У СВІТОВІЙ МУЗЕЙНІЙ ТА ГАЛЕРЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ**

У процесі опанування Змістового модулю 1 здобувачам пропонується три завдання по вивченню основних засад і принципів побудови виставкового простору у світовій музейній та галерейній практиці:

Завдання 1. Вивчення організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях;

Завдання 2. Вивчення організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України;

Завдання 3. Вивчення організації експозицій творів мистецтва у музеях Одеси (Одеський художній музей, Одеський музей Західного і східного мистецтва, Одеський археологічний музей).

Музе́й (від давньо-грец. – «дім Муз») — науково-дослідний та культурно-освітній заклад, призначений для вивчення, збереження та використання пам'яток матеріальної і духовної культури, залучення громадян до надбань національної і світової історико-культурної спадщини.

Галерея – спеціалізоване приміщення для розміщення виставкових проєктів різних типів.

Експозиція (лат. *expositio* – виставляння для огляду) – основна форма музейної комунікації, освітні та виховні цілі якої здійснюються шляхом демонстрації музейних експонатів (художніх творів, документів, пам'яток матеріальної культури), розташованих відповідно до певної концепції. Експозиції можуть бути організовані за трьома принципами: колекційним, ансамблевим, тематичним. Виставкові експозиції можна розділити умовно на постійні і тимчасові (з різним терміном роботи від 1 дня до досить великого проміжку часу). Від цього залежить рівень організації простору, можливості його трансформації, редизайну, технічного оснащення, правилам збереження тощо.

Сьогодні завдяки інтернету, офіційним сайтам музеїв, віртуальним виставкам ми маємо змогу візуально вивчити побудови класичних експозицій у визначних музеях світу. Прикладами можуть бути Лувр (Париж, Франція), Рейхмузеум (Амстердам, Нідерланди), Музей Прадо (мадрид, Іспанія), Національний Музей Швеції (Стокгольм, Швеція) та багато інших.

<https://www.louvre.fr/>

<https://www.rijksmuseum.nl/nl>

<https://www.museodelprado.es/coleccion>

<https://www.nationalmuseum.se/>

Виділяють такі принципи побудови експозицій: історико-хронологічний, комплексно-тематичний і проблемний. Принципи розташування об'єктів може бути класичним (рис. 1-8), як наприклад «шпалерна розвіска», тематичні розташування окремих творів на спеціально оздоблених стінах (вигородках), а також експериментальні вільні композиційні розташування, сюжетно-тематичні побудови експозиційного середовища (рис. 9-16). Шпалерна розвіска (салонна) - спосіб розміщення творів станкового живопису, при якому картини закривають всю площину стіни. Розділяються лише тонкими багетними рамами, вони покривали стіну на кшталт шпалери, причому спочатку виконувались рами, та був під них підбиралися картини. Метод створення експозиції залежить від характеру музею чи галереї, тематики, стилістики творів та кількості експонатів, розмірів, матеріалів, тощо.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Рис. 1 - 8. Приклади класичних експозицій з шпалерним чи окремим розташуванням об'єктів у світових музеях та галереях.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

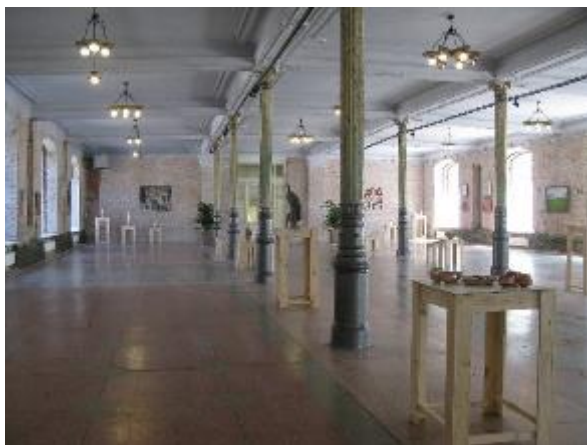

15.

16.

Рис. 9 - 16. Приклади експериментальних вільних композиційних розташувань, сюжетно-тематичних побудов експозиційного середовища

17.

18.

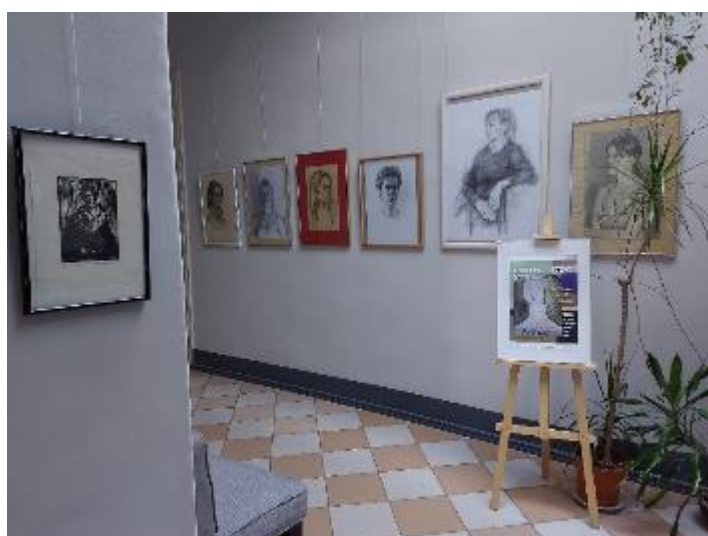
19.

20.

21.

22.

Рис. 17 - 18. Інноваційний мистецький освітній центр «Колонна зала», Фонтанська дорога, 4, навчальний корпус №8
Рис. 19 – 22. Виставковий простір фойє ХГФ.

23.

24.

25.

26.

Рис. 23 - 24. Виставковий простір ХГФ, аудиторія 11.

Рис. 25 - 26. Виставковий простір пленерного двору ХГФ.

У сучасному діджиталізованому світі широкої популярності набувають культурно-мистецькі проєкти в інтерактивному середовищі: імерсивні та онлайн виставки. Імерсивність (від англ. Immersive – занурення) – особливий спосіб сприйняття, що створює ефекти занурення у штучно створене середовище. Такі проєкти передбачають синтез традиційних візуальних мистецтв з сучасними технологіями їх відтворення, музикою, освітленням, кіно-акустичними ефектами тощо. Для створення імерсивних виставкових проєктів потрібні спеціальні умови: особливе велике приміщення, засоби проєктування, звуко-світло техніка тощо. До роботи над проєктом залучаються куратори, митці, мистецтвознавці, оператори, звукорежисери, програмісти, композитори і т.д. Цікаві проєкти в Україні були створені продюсеркою Наталею Делієвою, зокрема в Одесі відбулась перша імерсивна

виставка, присвячена творчості Тараса Шевченка [6]. Також були проведені значні виставки Поля Сезанна, Вінсента Ван Гога.

<https://www.golos.com.ua/article/351228>

<https://vogue.ua/article/culture/art/v-provanse-otkryvaetsya-interaktivnaya-vystavka-polya-sezanna-43114.html>

<https://www.the-warsaw.pl/uk/82365/takogo-v-polshhi-shhe-ne-bulo-u-varshavi-vidkrilasja-najbilsha-imersivna-vistavka-van-gog-amp-druzi/>

27. Імерсивна виставка «Імерсивний світ Тараса Шевченка». Одеса. 2021. Продюсерка проекту Наталя Делієва.

28. Імерсивна виставка «Ван Гог та друзі». Варшава. 2023

Питання для самоконтролю:

1. Особливості організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях.
2. Принципи організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України.
3. Організація експозицій творів мистецтва у музеях Одеси. Бажано відвідати Одеський художній музей, Одеський музей Західного і східного мистецтва, Одеський археологічний музей.
4. Що таке музей, види музеїв.
5. Поняття галерея. Різновиди виставкових проєктів.
6. Особливості створення імерсивних виставок.

Розділ 2

ВИЗНАЧНІ ВИСТАВКОВІ ПРОЄКТИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА У СВІТОВОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

У Змістовому модулі 2 здобувачам пропонується три завдання по вивченню визначних виставкових проєктів світу, зокрема: Європи, Америки, Японії, Кореї та України.

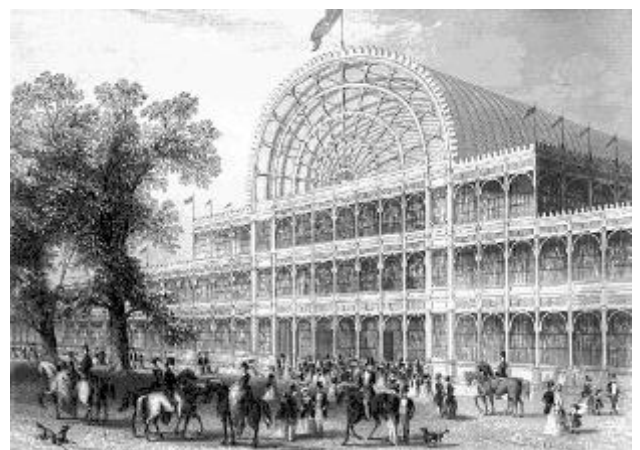
Завдання 4. Всесвітні виставки як форма міжкультурного діалогу: історія, досвід організації проєктів.

Завдання 5. Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Токуо Biennale, Поп-культура Кореї.

Завдання 6. Всеукраїнські бієнале та трієнале.

Практика проведення Всесвітніх виставок розпочалась у 1851 році у Лондоні (рис. 29), де була організована перша міжнародна виставка, яка стала символом міжкультурної взаємодії, демонстрації індустріального прогресу, спеціалізованим простором для демонстрації науково-технічних і культурних досягнень. Країни, що брали участь у виставках представляли особливі культури, не тільки технологічні, а, головним чином культурні здобутки. Виникла традиція до виставок будувати спеціальні виставкові павільони.

Проведення перших всесвітніх виставок мало широку географію: у 1851 і 1862 роках в Лондоні, в 1855, 1867, 1878, 1889, 1900 рр. в Парижі, 1873 р. у Відні, 1876 р. Філадельфії, 1893 р. Чикаго, 1901 р. Глазго, 1904 р. Сент-Луїс, 1905 р. Льєж і так далі до 2025 р. [3].

29. Павільон Кришталевий палац у Лондоні. 1851. Перша Всесвітня виставка

30. Ейфелева вежа збудована до відкриття паризької Всесвітньої виставки 1889 р.

31. Головний вхід виставкового павільйону у Парижі, 1900

Поступово зміст виставок від презентації кожної окремої країни перейшло у представлення новацій щодо вирішення глобальних світових проблем і викликів людству.

29 листопада 2022 року Президент України В. Зеленський презентував Україну та місто-кандидата Одесу для проведення Ехро у 2030 році на 171-ій Генеральній асамблеї Міжнародного бюро виставок (МБВ) у Парижі.

У музейному словарі дається таке визначення: «**бієнале**» – (італ. *biennale*) – подія, що відбувається раз у два роки. Термін застосовується переважно для виставок сучасного мистецтва, музичних та кінофестивалів, складаючи часто частину їх назви. Найпопулярнішим бієнале є заснована у 1895 році міжнародна виставка сучасного мистецтва у Венеції — Венеціанський бієнале [1].

Всесвітні бієнале мистецтва виникли майже паралельно за часом з всесвітніми виставками. С.В.Висткалов у ґрунтовній статті дає їх історію виникнення і розвитку. «Взівши за основу приклад Всесвітніх експозицій, перша художня бієнале була задумана в 1893 р. як «Олімпійські мистецькі ігри» і організована регентом Венеції Р. Сельватіко як «Венеціанська бієнале. Міжнародна художня виставка». Вона відкрилася 30 квітня 1895 р. у форматі запрошення іноземних митців представити неопубліковані роботи на відбір

журі з італійських художників. Це була єдина міжнародна виставка, яка фактично вперше торкалася ідеї дедалі більше взаємопов'язаного та глобального світу. Але лише в 1907 р. ця концепція була максимально втілена в умовах першого національного павільйону в Джардіні для Бельгії. Згодом відкрилися інші павільйони: Німеччина (1909), Франція (1912)» [2, с. 158].

Автор зазначає, що «за бієнале стоїть політичний, соціальний та економічний контекст, тому бієнале – це не просто мистецька виставка. Її місію скеровували післявоєнні процеси (Documenta), суспільно-політичні рухи (Йоганнесбурзька бієнале, яка виникла з припиненням апартеїду в 1995 р., Manifesta, яка з'явилася в 1990 р. після холодної війни), ринкові міркування, як більшість сучасних бієнале, які почасти більше асоціюються з мистецьким ярмарком. З моменту свого створення Венеціанська бієнале була піонером не лише у цьому виді заходів, а й фактично першим засобом висвітлення європейського мистецтва» [2, с. 161].

Сьогодні у світових культурних центрах проводяться визнані бієнале: Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Tokyo Biennale. Пропонуємо до ознайомлення офіційні сайти різних всесвітніх бієнале:

<https://www.labiennale.org/en/history>

<https://manifesta.org/>

<https://web.archive.org/web/20070307031830/http://bienalsaopaulo.globo.com/>

<https://whitney.org/exhibitions/the-biennial>

<https://tokyobiennale.jp/tb2025/?lang=en>

Сьогодні в Україні проводиться низка мистецьких проєктів в різних видах мистецтва. Наприклад: Всеукраїнська трієнале живопису, Всеукраїнська трієнале скульптури, Всеукраїнська трієнале графіки, Всеукраїнська трієнале художнього текстилю, Всеукраїнська виставка-бієнале «Україна від Трипілля до сьогодення в образах сучасних художників»,

Всеукраїнська Бієнале Левкасу, Всеукраїнська та міжнародна виставка «Море акварелі».

<http://dvnshu.com/archiv/186--vseukrayinska-tryenale.html>

<https://imaginepoint.gallery/ua/locations/vseukrainska-bienale-levkasu>

<http://dvnshu.com/archiv/139-vii-vseukrayinska-tryenade-grafki.html>

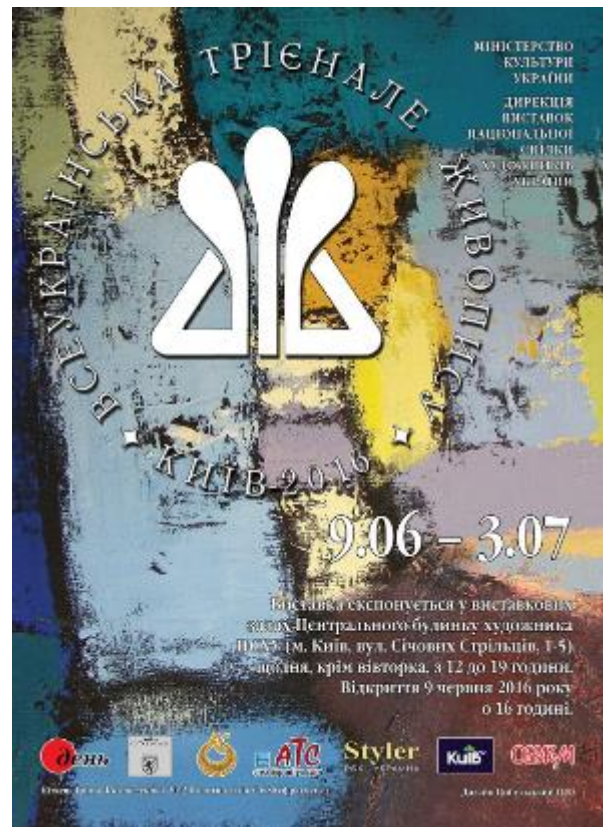
<https://www.facebook.com/groups/354623491649232>

<https://www.facebook.com/groups/141026120868016>

Експозиції створюються на виставкових майданчиках Києва, Харкова, Одеси, Львова. Організаторами виступають різні громадські організатори, зокрема Національна спілка художників України.

32. Всеукраїнська бієнале левкасу. Центр сучасного мистецтва "Білий світ". Київ

33. Афіша виставки всеукраїнської трієнале живопису.

Питання для самоконтролю:

1. Коли виникли перші Всесвітні виставки. Мета і задачі цих заходів. Особливості проведення.
2. Діалогізм культур як результат Всесвітніх мистецьких проєктів Бієнале та трієнале.
3. Особливості проведення бієнале та трієнале в Україні. Значні проєкти.

Розділ 3

СТВОРЕННЯ ВЛАСНОГО ВИСТАВКОВОГО ПРОЄКТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ТВІР

Змістовий модуль 3 передбачає практику створення власного виставкового проєкту: відпрацювання навичок ідейного керівника (засновника проєкту), куратора і учасника робочої групи. Кураторська робота сьогодні є затребуваною в усьому світі як у музейній і галерейній практиці так і практиці створенні різних міжгалузових проєктів. Організаційно-виставкова робота дуже затребувана у освітній діяльності від мистецьких шкіл до закладів вищої освіти. Змістовий модуль має наступні завдання:

Завдання 7. Розробка ідеї власного виставкового проєкту. Написання концепції (положення).

Завдання 8. Відбір творів для виставки (для проєкту онлайн - збір ілюстративного матеріалу: репродукції/фото).

Завдання 9. Створення приблизного кошторису проєкту.

Завдання 10. Розробка рекламної продукції (афіша, запрошення, буклет).

Завдання. 11. Список творів для каталогу, Етикетаж.

Завдання. 12. Створення пресрелізу проєкту.

Завдання 13. Створення експозиції виставки (розробка моделі розміщення творів у заданому просторі).

Завдання 14. Підготовка презентації виставкового проєкту (промова, виступ).

Завдання 15. Практикум підготовки документів для оформлення авторського права на твір.

Кожен здобувач особисто обирає тему, розробляє ідею власного виставкового проєкту. Важливо, що можлива будь яка концепція, навіть найнеймовірніша ідея. Це може бути виставка одного виду мистецтва (наприклад – живопис або графіка, або фото чи декоративне мистецтво) або декілька видів мистецтв. АЛЕ ОBOB'ЯЗКОВО ТВОРИ ПОВИННІ БУТИ ПОЄДНАНІ СПІЛЬНОЮ ІДЕЄЮ (концепцією). Для створення сміливого і цікавого проєкту можна не боятися залучати твори всесвітньо відомих митців

зі світових музеїв. На стадії експерименту це може зняти певні обмеження і надалі у майбутній діяльності розширити можливості вільно мислити, ставити високі цілі і досягати їх..

Далі здобувач проводить підготовку до проєкту за наступними етапами.

1. Створення КОНЦЕПЦІЇ виставки чи Положення про правила проведення виставки (чи конкурсу) (приблизно 1 сторінка) (Додаток 1).
2. Відбір ТВОРІВ ДЛЯ ВИСТАВКИ (для проєкту онлайн – збір ілюстративного матеріалу: репродукції/фото). Фото творів обов'язково мають бути підписані, щоб не виникало плутанини і було зручно створювати етикетаж.
3. Розробка КОШТОРИСУ – список витрат, які супроводжують виставку (на що потрібні будуть кошти). Приблизний список подано у Додатку 2.
4. Створення АФІШІ виставки. У афіші обов'язковою є наступна інформація: заклад, що є організатором/співорганізатором проєкту, під чийм патронатом проходить проєкт; назва, імена і прізвища учасників; дата початку-закінчення виставки (ОБОВ'ЯЗКОРО вказувати РІК), дата і час відкриття (не обов'язково), адреса виставкової локації, часи дні роботи. (зразки у Додатку 3);
5. Створення правильного повного СПИСКУ ТВОРІВ для каталогу та етикеток. Важливо: каталожні дані і інформація на етикетках можуть різнитися, оскільки каталог передбачає повну інформацію (для музеїв, мистецтвознавців, колекціонерів), а на етикетках частіше пишуть найголовніше (для широкого загалу глядачів). Наприклад:
Для каталогу: ІВАНЕНКО Маріян Петрович (1891 – 1962). Місячна ніч на Дніпрі. 1938. Полотно, олія. 123,5x97,5. (Приватна колекція А.І. Лисяка);
Для етикетки: Маріян Петрович ІВАНЕНКО (1891 – 1962). Місячна ніч на Дніпрі. 1938. Полотно, олія (Додаток 4).
6. Написання ПРЕС-РЕЛІЗУ (інформацію про виставку для преси). ОБОВ'ЯЗКОВО чітко і коректно вказати всі назви, імена і прізвища учасників, кураторів, посади, дати, місце, запрошених тощо (Додаток 5);

7. Створення моделі розміщення творів – ЕКСПОЗИЦІЇ можливе у будь-якому обраному здобувачем виставковому просторі (у доступній комп'ютерній програмі). Здобувачам пропонується зал з білими стінами розміром 10 метрів на 6 метрів та висотою 5 метрів (Додаток 6);
8. Підготовка представлення виставкового проєкту (промова, виступ). Має бути чітким, ясным, недовгим, повно представляти ідею проєкту і особливості його втілення (не нудним). Перед виступом бажано провести (для впевненості) невеличку репетицію промови.

Окреме практичне завдання передбачає підготовку документів для оформлення авторського права на твір відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (від 23.12.1993 р. № 3792-XII). Оформленням державної реєстрації авторського права займається Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). На офіційному сайті подані всі бланки документів та умови сплати офіційного банківськогобору.

Офіційний сайт. <https://nipo.gov.ua/derzhreiestratsiia-avtorskoho-prava/>

Пакет документів для Подання в УКРНОІВІ складається із заповненого і підписаного бланку заяви, підписаної фотографії твору мистецтва, підтверджень публікації твору (каталоги виставок тощо) - за наявності, квитанції банку про оплату послуги оформлення авторського права. Зразки заповненої заяви та готового свідоцтва авторського права на твір додаються (Додаток 7, 8). Готовий пакет документів надсилається Укрпоштою за адресою УКРНОІВІ, або подається в електронному форматі за процедурою, вказаною на сайті.

Існує дві форми отримання свідоцтва (що можна обрати, вказавши у заяві): у паперовому вигляді на пошті та у електронному вигляді на електронну адресу. Оформлене свідоцтво є публічною інформацією і публікується у реєстрі свідоцтв та у офіційних Бюлетенях УКРНОІВІ.

Питання для самоконтролю:

1. Яка роль куратора проєкту?
2. Які завдання можуть стояти перед учасником робочої групи проєкту?
3. Що обов'язково повинно бути вказано на афіші?
4. Для чого створювати кошторис проєкту.
5. Які документи потрібно підготувати для оформлення авторського права на твір.

Вимоги до звітної документації

Звітним документом організаційно-виставкової практики є *щоденник практиканта*, де зазначено завдання практики та відмітки про їх поетапне виконання. Звітна документація повинна вестись українською мовою, бути акуратно оформленою та обов'язково представленою для перевірки керівнику.

Щоденник здається протягом трьох днів після закінчення практики, а його оформлення йде протягом усієї практики. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення щоденника, він повертається на доопрацювання.

Разом із щоденником звітними завданнями є: концепція виставки, кошторис, список творів, афіша заходу (/або запрошення / або буклет). Титульний лист для оформлення звітних завдань подано у Додатку 9.

Підведення підсумків практики

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили виконані практичні завдання, щоденник, оформлений відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника з фаху.

Захист підсумків практики здійснюється під час проведення заліку – представлення створених підготовчих матеріалів до організації власного виставкового проекту на перегляді за участі членів комісії – викладачів кафедри образотворчого мистецтва. Залік відбувається у призначений деканатом термін.

Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівника з фаху та членів комісії про ставлення до роботи, якість представлених робіт, їх презентацію для перегляду, творчий підхід.

Критерії оцінювання результатів виробничої (організаційно-виставкової) практики

Модуль 1	Кількість балів, рівень
<u>Змістовий модуль 1. Принципи побудови виставкового простору у світовій музейній та галерейній практиці</u>	
– проявляє високий рівень знань організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях; – виявляє міцні знання організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України; – проаналізував та міцно засвоїв принципи організації експозицій творів мистецтва у музеях Одеси (Одеський художній музей, Одеський музей Західного і східного мистецтва, Одеський археологічний музей)	7-9 високий
– проявляє достатній рівень знань організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях; – виявляє добрий середній рівень знань організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України; – здатен до аналізу та достатньо засвоїв принципи організації експозицій творів мистецтва у музеях Одеси (Одеський художній музей, Одеський музей Західного і східного мистецтва, Одеський археологічний музей)	4-6 середній
– студент працює не систематично; проявляє низький рівень знань організації експозицій творів мистецтва у світових музеях та галереях; – показує елементарні знання організації експозицій творів мистецтва у музеях та галереях України; – не здатен до самостійного аналізу та частково засвоїв принципи організації експозицій творів мистецтва у музеях Одеси	0-3 початковий
Разом за змістовим модулем 1	0-9
<u>Змістовий модуль 2. Визначні виставкові проєкти сучасного мистецтва у світовому та українському культурному просторі. Міжкультурна комунікація</u>	
– студент показує високий рівень знань історії, досвіду організації проєктів Всесвітніх виставок як форми культурного діалогу; – набув ґрунтовних знань щодо проведення таких визнаних проєктів, як Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Tokyo Biennale, Поп-культура Кореї; – має міцні знання щодо Всеукраїнських бієнале та трієнале	7-9 високий
– студент показує достатній рівень знань історії, досвіду організації проєктів Всесвітніх виставок як форми культурного діалогу; – набув середнього рівня знань щодо проведення таких визнаних проєктів, як Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Tokyo Biennale, Поп-культура Кореї потребує підказок керівника; – має середні знання щодо Всеукраїнських бієнале та трієнале, частково запам'ятовує персоналії митців та назви проєктів	4-6 середній
– студент показує початковий рівень знань історії, досвіду організації проєктів Всесвітніх виставок як форми культурного діалогу;	0-3 початковий

– набув фрагментарних знань щодо проведення таких визнаних проєктів, як Венеційська бієнале, «Маніфеста», Бієнале в Сан-Паулу, Бієнале Уїтні, «Волд-Експо», Tokyo Biennale, Поп-культура Кореї орієнтується лише за допомогою; – має низький рівень знань щодо Всеукраїнських бієнале та трієнале, має труднощі у запам'ятовуванні персоналій митців та назв проєктів	
Разом за змістовим модулем 2	0-9
<u>Змістовий модуль 3. Створення власного виставкового проєкту та оформлення авторських прав на твір</u>	
– розробка ідеї власного виставкового проєкту проведена на високому рівні. Проявлено креативний підхід у створенні концепції, ідея прописана зрозуміло, грамотно; – студент показує високий рівень знань у відборі творів для виставки (для проєкту онлайн - збір ілюстративного матеріалу: репродукції/фото); – проявлено високий рівень розуміння принципів створення приблизного кошторису проєкту; – на високому професійному рівні проведено розробку рекламної продукції (афіша, запрошення, буклет тощо); – на високому професійному рівні створено список творів для каталогу, етикетаж; – студент демонструє здатність самостійно створити пресреліз проєкту; – створено креативну і грамотну експозицію виставки (розробка моделі розміщення творів у заданому просторі); – презентація виставкового проєкту проведена на високому рівні, промова ясна, логічна, виразна. – документи на оформлення авторського права на твір оформлено самостійно, згідно вимог, без помилок	51-72 високий
– розробка ідеї власного виставкового проєкту проведена на доброму/ достатньому рівні. У створеній концепції мало проявлений творчий підхід, ідея прописана достатньо зрозуміло; – студент показує середній рівень знань у відборі творів для виставки, потребує незначної допомоги керівника (для проєкту онлайн - збір ілюстративного матеріалу: репродукції/фото); – проявлено середній/достатній рівень розуміння принципів створення приблизного кошторису проєкту; – на середньому/достатньому рівні проведено розробку рекламної продукції (афіша, запрошення, буклет тощо); – на середньому/достатньому рівні створено список творів для каталогу, етикетаж; – пресреліз створено на достатньому рівні; – створена експозиція виставки має певні незначні недоліки (розробка моделі розміщення творів у заданому просторі потребує коректив); – презентація виставкового проєкту проведена на середньому/достатньому рівні, промова не достатньо виразна, має неточності у термінології. – документи на оформлення авторського права на твір оформлено самостійно, згідно вимог, з незначними виправленнями з допомогою керівника.	25-50 середній

– розробка ідеї власного виставкового проекту проведена на низькому рівні. Створена концепція побудована не логічно, відсутня цілісність задуму; – студент показує низький рівень знань у відборі творів для виставки, потребує значної допомоги керівника, твори не повністю відповідають концепції; – проявлено низький рівень розуміння принципів створення приблизного кошторису проекту, не ефективно прописані витрати; – рекламна продукція низької якості, не композиційна, неграмотно створено текстову частину; – список творів для каталогу створено не відповідно вимогам, етикетаж не доопрацьовані, вказана не повна інформація; – у пресрелізі інформація не відповідає концепції виставки, допущено технічні помилки; – експозиція виставки має значні недоліки / не сформована / сформована хаотично, потребує значного доопрацювання (розробка моделі розміщення творів у заданому просторі потребує принципових коректив); – презентація виставкового проекту проведена на низькому рівні, промова не виразна, не відповідає змісту концепції, має неточності у термінології. – документи на оформлення авторського права на твір оформлено не самостійно, була постійна потреба у допомозі керівника.	0-24 початковий
Разом за змістовим модулем 3	0-72
Оформлення щоденника	
– наявність заповненого щоденника студента-практиканта; – студент подав звітну документацію у достатньому обсязі і вчасно; – практичні завдання оформлені належним чином і представлені на перегляд комісії вчасно і в належному обсязі;	1-2
– відсутність заповненого щоденника студента-практиканта; – практичні завдання не оформлені належним чином і не представлені на перегляд комісії вчасно і в належному обсязі;	0
Разом за оформлення щоденника	0-2
Захист практики	
– студент з'явився на захист практики, звітна документація представлена комісії у повному обсязі, все оформлено згідно вимог на високому якісному рівні	6-8
– студент з'явився на захист практики, звітна документація представлена комісії не у повному обсязі, оформлена з певними недоліками та помилками	1-5
– студент не з'явився на захист практики, звітну документацію не представлено комісії	0
Разом за захист практики	0-8
Усього	0-100

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Бали за виконання завдань змістових модулів практики			Оформлення звітної документації	Захист практики	Підсумковий бал
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
9	9	72			
90			2	8	100

Загальні критерії оцінювання практики здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Студент цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Відмінно
Студент цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Добре
Студент цілком виконав програму практики. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію., однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.	74-81	C	
Студент частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Задовільно
Студент частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак	60-63	E	

її оформлення не якісне або не повне.			
Студент не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі студент може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Незадовільн о
Студент абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження педагогічної практики.	1-34	F	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Малік О.В., Носенко А.І. Арт-конкурс «Рожевий бульдозер» – молодіжні мистецькі змагання в культурному просторі Одеси (2012 – 2018, 2023 роки). *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.4.6>
2. Носенко А.І., Твердохлібова Я.М., Величко Д. О. Виставкова діяльність як педагогічний чинник формування особистості культури. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 2 (143). Одеса, 2023. *Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Issue 2 (143). Odesa, 2023 С. 7-18. <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-2-1>
3. Носенко А., Величко Д. Школа художнього ткацтва Зінаїди Борисюк у контексті розвитку «Одеського гобелену». School of art weaving of Zinaida Borysyuk in the context of the development of The "Odessa Tapestry." *International scientific-practical conference "Eurointegration in art, science and education: experience, development perspectives"* Міжнародна науково-практична конференція "Євроінтеграція в мистецтві, науці та освіті: досвід, перспективи розвитку" Klaipėda University, 2024. С. 99 – 106.
4. Сакалюк О. О. Метод проєктів у професійній діяльності сучасного менеджера. *Управління та інновації в освіті : досвід, проблеми та перспективи* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 28-29 жовтня 2021 р.). Одеса, 2021. С. 91–92.
5. Фесенко Т. Г. Управління проєктами : теорія та практика виконання проєктних дій : навч. посіб. Х. : ХНАМГ, 2018. 181 с.
6. Герман Є.С. Кураторська практика в сучасному мистецтві. Світовий досвід та український контекст: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.05 «Образотворче мистецтво». Київ: Нац. акад. образотворчого мистецтва і архітектури, 2016. 18 с.
7. Домащук Х. Арт-галерея як предмет суспільно-гуманітарного знання. *ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв*. Вип. 32. 2017. С. 121-129. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/144876493.pdf>
8. Крупеніна Л.В. Арт-галерея як модератор художнього середовища міста/ *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія: Філософія. Культурологія. Політологія. Соціологія. 2013. Т.24 (65), № 3. С.150-155.
9. Михальчук В.В. Галерейна діяльність в системі художньої культури незалежної України: автореферат дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / В.В. Михальчук. Київ: Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2012. 16 с.

10. Михальчук В.В. Галерейна діяльність в системі художньої культури незалежної України. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2008. Вип. 21. С. 147-154.
11. Михальчук В.В. Культурно-історична еволюція понять «галерея», «галерейна діяльність» та споріднених з ними інституцій. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. праць. Київ: Міленіум, 2008. №14. С. 198-206.
12. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад.мист-в України. Київ: ВХ [студіо], 2008. 187 с.: іл.
13. Склярєнко Г.Я. Тенденції мистецтва другої половини 1980-1990-х років у контексті української культури. *Мистецтвознавство України*: зб. наук. праць. Київ: Спалах, 2000. Вип.1: 1999. С. 127-135
14. Стрельцова С. Виставкові проекти творчої династії львівських митців Денисенків у США періоду російсько-української війни: мова мистецтва як мова боротьби. *International scientific-practical conference "Eurointegration in art, science and education: experience, development perspectives"* Міжнародна науково-практична конференція "Євроінтеграція в мистецтві, науці та освіті: досвід, перспективи розвитку" Klaipėda University, 2024. С. 146 – 148.
15. Тіхоновська І. Мистецтво вимагає капіталовкладень. Ринкові правила відформатують український галерейний бізнес. 2007. URL: www.museum-ukraine.org.ua.
16. Хаматов В. Галерейному руху 15 років. *Галерея*. 2002. № 9. С. 23.
17. Державна Реєстрація авторського права. *Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (UKRNOIBI)* офіційний сайт. <https://nipo.gov.ua/derzhreiestratsiia-avtorskoho-prava/>

Допоміжна література

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23. 12. 1993 р. № 3792-ХІІ. UR : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
2. Лоза Н.А., Носенко А.І. Образ родини у тематичних картинах народного художника України Адольфа Івановича Лози. *Art and Design*. No3, 2024. DOI: 10.30857/2617-0272.2024.3.18
3. Адольф Іванович Лоза, Заслужений художник України. Живопис. Каталог виставки творів / Автор вступ. ст. О.К. Федорук; упорядник Т.В. Басанець. Київ: Поліграф книга, 1993. 24 с.
4. Альбін Гавдзинський. Живопис. Каталог виставки / Вступ. ст. О.А. Тарасенко. Одеса: Книжкова фабрика, 1998. 21 с.
5. Асєєва Н. Імпресіонізм в українському образотворчому мистецтві та його зв'язки з іншими напрямками і течіями кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Мистецтвознавство*. IV Міжнародний конгрес українців.

- Доповіді та повідомлення. Одеса-Київ: Видавництво Асоціації етнологів, 2001. С. 24 – 31.
6. Афанасьев В. Петро Олександрович Нілус. Київ: Мистецтво. 1963. 48 с.
 7. Афанасьев В.А. Майстри пензля: Нариси про одеських художників К.К. Костанді, П.О. Нілуса, Б.В. Едуардса, Г.О. Ладиженського, М.Д. Кузнецова. Одеса: Кн. видавництво, 1960. 103 с.
 8. Афанасьев В.А. Товариство південноросійських художників. Київ: Держвидав. образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1961. 130 с.: іл.
 9. Костянтин Ломикін. Альбом / Авт. вступ. ст. Я.А. Галкер. Київ: Мистецтво, 1974.
 10. Костянтин Ломикін. Альбом / Авт.-упоряд. Г.Л. Коновалов. Київ: Мистецтво, 1985. 118 с.: іл.
 11. Мистецтво Одеси в колекції Михайла Кнобеля: Альбом / Журнал Нац. Спілки художн. України „Образотворче мистецтво”; Ред.-упор. М.З. Кнобель, М.М. Маричевський. Львів: ПТВФ „Афіша”, 2002. 192 с.
 12. Михайло Тодоров. Альбом. Вибрані твори художника / Автор сост. Н.О. Снарская. Київ: Мистецтво, 1978.
 13. Носенко А. І. Природа як гармонізуючий чинник у формуванні духовної особистості К.К. Костанді. *Українська академія мистецтва*. Науковий збірник. Випуск 12. Київ: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2005. С. 333 – 341.
 14. Носенко А. Тенденції імпресіонізму в одеській живописній школі. *Українське мистецтвознавство*: матеріали, дослідження, рецензії: Збірник наук. праць / Національна академія наук України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. Київ, 2009. Вип. 9. С. 299 – 308.
 15. Носенко А.І. Киріак Костанді. Драматургія протиставлень. *Образотворче мистецтво*. 2009. № 1. Київ: Академпрес. С. 10 – 12.
 16. Носенко А.І. Пленер в образотворчому мистецтві Одеси другої половини ХХ - початку ХХІ століття. Автореф. дис. на здобуття наук. ст. кандидата мистецтвознавства. Одеса, Харків, 2006. 20 с.
 17. Носенко А.І. Шлях до світлової єдності: до проблеми пленеру та імпресіонізму в живописі Одеси. *Музичне мистецтво і культура*. Науковий вісник Одеської державної академії ім. А.В. Нежданової. Вип. 6. Кн. 1. Одеса: Друкарський дім, 2005. С. 210 – 218.
 18. Тарасенко А.А. Портали міфу: Образотворче мистецтво Одеси другої половини ХХ – початку ХХІ століття у просторі великого часу. Одеса, 2014. 272 с.
 19. Тарасенко О.А. Альбін Гавдзинський. Тремтливий порух неба і душі. *Українська культура*, 1999. №6. С. 18 – 19.
 20. Тарасенко О.А. Вільний політ. Про життя та творчість одеського художника, голови Одеського відділення Спілки художників України Адольфа Лози. *Українська культура*. Київ, 1999. №1. С. 22 – 23.

21. Тарасенко О.А. Грані пошуків і втрат. *Образотворче мистецтво*. 1988. №6. С. 3 – 7.
22. Тарасенко О.А. Мистецтво Одеси на межі XX – XXI століть. *Одеська обласна організація Національної спілки художників України*. Одеса: ГРАФІК ПЛЮС, 2006. 176 с.; 247 іл. С. 6 – 15.
23. Тарасенко О.А. Народний художник України Адольф Лоза. *Народний художник України Адольф Лоза*. Каталог. Одеса АЛЬМА–ПРЕСС, 2000. 80с.
24. Тарасенко О.А. Одеська організація Національної спілки художників України 1991–2001. *Національна спілка художників України*. Київ: НСХУ, 2002. С. 112 – 115.

Список використаної літератури

1. Бієнале. Глосарій Вінницького обласного краєзнавчого музею URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/glossary/bienale>
2. Виткалов С. В. Мистецькі бієнале як глобальне явище. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 156–161.
3. Всесвітні виставки URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Всесвітня_виставка
4. Державна Реєстрація авторського права. *Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ)* офіційний сайт. <https://nipo.gov.ua/derzhreiestratsiia-avtorskoho-prava/>
5. Михальчук В.В. Галерейна діяльність в системі художньої культури незалежної України. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2008. Вип. 21. С. 147-154.
6. Різникова Я. В Одесі відбулася перша імерсивна виставка, присвячена творчості Тараса Шевченка URL <https://www.golos.com.ua/article/351228>

Додаток 1.**Приклад концепції виставки, положення****МІЖНАРОДНА МИСТЕЦЬКА АКЦІЯ «ВОЛЬНАНОВА»**

присвячена героїчному спротиву українського народу проти російських окупантів у російсько-українській війні та майбутньому розквіту України

Організаторами виступає культурно-мистецька спільнота України. До акції залучаються професійні художники, дизайнери та студентська молодь.

Мета акції:

об'єднання зусиль культурної та освітянської спільноти на культурному та інформаційному фронті у боротьбі з російською агресією за для привернення уваги усього цивілізованого світу до проблеми війни та для підтримки високого морального духу українського народу, виконання культурним фронтом своєї професійної місії.

Завдання:

- створення яскравих художніх образів, візуальних меседжів, мікс-медіа щодо висвітлення ідеї свободи нації, права на її самоідентифікацію та збереження миру у світі;
- формування національної ідентичності України;
- висвітлення проблеми сприйняття трагедії геноциду;
- увічнення героїзму й жертвності українців;
- збагачення історичної культурної пам'яті про захисників та загиблих під час російсько-української війни;
- візуалізація образів майбутнього розквіту та відродження України;
- формування у молоді активної життєвої позиції, готовності брати участь у суспільному й культурному житті на міжнародному рівні;
- підриг інформаційної політики та послаблення моральних сил країни-агресора.

Категорії:

АРТ: живопис, анімація, ілюстрація, фотографія, мікс-медіа тощо.

ДИЗАЙН: плакат, моушн-графіка, типографіка, експериментальний дизайн, інше.

Умови участі у акції:

У акції можуть брати участь роботи професійних художників, дизайнерів, студентів мистецьких навчальних закладів. Учасник (за бажанням) має заповнити реєстраційну анкету у довільній формі та надіслати роботу з коротким описом (концепцією) на адресу: art.museum.design@ukr.net (Ця адреса надана також для комунікації).

Формат файлу jpg, tiff, (реальний розмір роботи А1), 300 dpi. Робота може бути виконана індивідуально або колективом авторів. Кількість поданих робіт не обмежена.

Подані роботи будуть репрезентовані на сторінках Фейсбук та Інстаграм музеїв України та інших медіа ресурсів. Виставка робіт у залах музею відбудеться відразу після перемоги. За результатами виставки буде видано каталог.

Участь безкоштовна

Мова заходу: українська, англійська.

Термін подачі заявок: безстроковий

Місце проведення виставки: один з провідних художніх музеїв України.

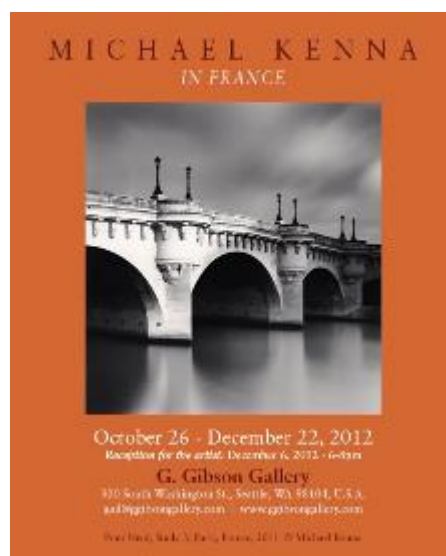
Оргкомітет акції залишає за собою право оприлюднити імена організаторів, кураторів та учасників відразу після Перемоги!

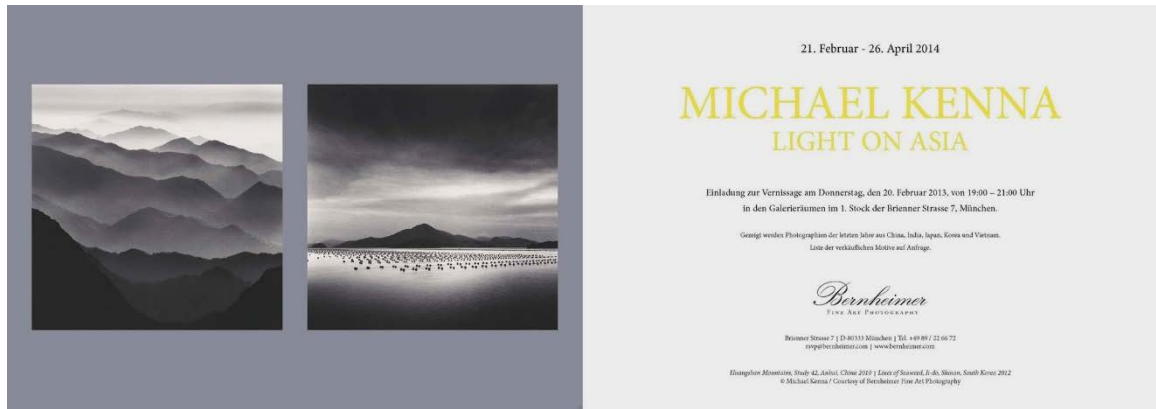
Додаток 2.**Приклади можливих статей витрат для складання кошторису****Виставковий проект «_____»****Кошторис заходу**

1. Витрати на транспортування і зберігання творів
2. Пакування творів
3. Страхування творів
4. Оренда виставкової площі (обладнана / не обладнана)
5. Оренда обладнання (подіуми, мольберти, освітлення, підвісні системи, стільці, вішаки тощо)
6. Оренда звукового та відео обладнання
7. Оформлення залу
8. Утримання персоналу (найманий / постійний)
9. Охорона виставкового залу
10. Послуги мистецтвознавця (виступ на відкритті, стаття до каталогу-альбому)
11. Створення експозиції
12. Розвіска творів, оформлення підписів
13. Дизайн поліграфії (створення макету банера, афіші, каталогу, буклету, запрошення, альбому)
14. Друк поліграфії
15. Діджітал реклама (реклама у соцмережах)
16. Реклама на ТВ
17. Послуги засобів масової інформації (репортаж з відкриття)
18. Послуги фотографа
19. Послуги відеооператора
20. Послуги ведучого заходу
21. Послуги перекладача (за потреби)
22. Розважальні заходи
23. Послуги екскурсовода
24. Фуршет (офіціанти, оренда посуду, напої, продукти)
25. Витрати на одяг
26. Витрати на запрошених гостей (квитки на проїзд, проживання, харчування)
27. Транспортні витрати
28. Непередбачувані витрати

Додаток 3.

Приклади афіш, запрошень, буклетів

«НАТЮРМОРТ: ВІД ШТУДІЇ ДО ХУДОЖНЬО-ГРІФІЙНОГО ОБРАЗУ»

Під час навчання у 16 березня 2021 року у мистецтвознавстві проведено фахову художньо-гріфійну дискусію, присвячену мистецтву творчості студентів художнього факультету.

Жанр натюрморту у першому поколлі мав велике майстерство, оскільки саме з нього розпочинається навчання майбутніх фахівців розуміння та художньої реалізації форми об'єкту світу. Але для артсвіт – жанр на сьогодні неактуальний. Натюрморт – оскільки з найважливішого жанру обов'язкового та дисциплінарного мистецтва. Художник, створюючи натюрморт, вибирає певні об'єкти, обираючи композицію, колірну гаму, світло, контраст, ритм, форму, лінійність, виражаючи свої емоції, ставлячи певні завдання, виконуючи певні завдання, виражаючи свої емоції, ставлячи певні завдання, виконуючи певні завдання.

В сучасній мистецтві побачити живописні роботи у техніці колажі та навіть фотомонтажу, різноманітні матеріали, кольори, лінійність, ритм, форму, лінійність, виражаючи свої емоції, ставлячи певні завдання, виконуючи певні завдання.

Навчання художників починається з роботи над натюрмортом, який є основою для майбутньої майстерності у живопису, оскільки він допомагає розвинути техніку живопису.

Мистецтво живопису є основою для майбутньої майстерності у живопису, оскільки він допомагає розвинути техніку живопису.

виставка «Натюрморт: від студії до художнього образу»
Куратор виставки А. С. Поніма

Міністерство освіти і науки,
Молоді та спорту України
Національний університет
художнього гріфійного факультету
імені К.Д. Ушинського

XU ХУДОЖНЬО-ГРІФІЙНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
10.03 - 16.04
2021

НАТЮРМОРТ:
від студії до
художнього образу

**ВИСТАВКА ТВОРІВ
СТУДЕНТІВ ХУ**
Зaproшyeмo на виставку!

Додаток 4.

Приклади етикеток

1. Анна НОСЕНКО

Верховини ~~Закарпаття~~. 2014. Полотно, олія. 60х80

2. Анна НОСЕНКО

Ранок на набережній Сени. 2017. Полотно, олія. 90х100

Додаток 5.**Приклади прес-релізу виставкового проєкту****ВИСТАВКА ТВОРІВ ВИКЛАДАЧІВ
ХУДОЖНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВСІХ РІВНІВ****Митці - просвітителі**

31 травня у виставковій залі Одеської обласної організації Національної спілки художників України (вул. Торгова, 2) презентовано масштабну виставку творів викладачів художніх навчальних закладів всіх рівнів: художніх шкіл та студій, Одеського художнього училища імені М.Б. Грекова, викладачів художніх вишів Одеси: художньо-графічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського, Архітектурно-художнього інституту Одеської державної академії будівництва і архітектури, Міжнародного гуманітарного університету.

У експозиції представлені твори живопису, оригінальної і друкованої графіки, скульптури, різних видів декоративно-прикладного мистецтва: художнього ткацтва, паперопластики, валяння, колажу тощо.

Художник-педагог виконує високу місію освіти – несе людям багатозначний символ «світла» – краси, знання і гармонії. Завдяки художникам-викладачам мистецтво Одеси має живу традицію, що передається від майстра до учня. Саме це є значущим підґрунтям для розкриття талановитих індивідуальностей, відомих в Україні і світі.

Виставка триватиме з 31 травня по 19 червня 2019 року.

Вхід вільний.

**ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА ДО 80-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ
«ЗНАКИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА ОДЕСИ»**

З 29 листопада по 10 грудня 2018 року виставкові зали Центрального будинку художника НСХУ запрошують на ювілейну виставку творів митців Одеської обласної організації Національної спілки художників України. Заснована 80 років тому, творча спілка Південної Пальми сьогодні є однією з найчисленніших серед регіональних мистецьких спілок країни.

Головна ідея експозиції – представити творчість яскравих особистостей, що визначають різні царини сучасного мистецтва Одеси. Твори малярства, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва демонструють розширене візуально-змістове поле творчості митців, що розвивається в діапазоні від продовження традицій до новітніх технік і технологій.

Основні напрями творчого пошуку майстрів живопису Одещини полягають у продовженні традицій Одеської мистецької школи та модерністських експериментах зі змістом і формою. Кожен митець своїми творами висловлює своєрідний монолог – власну мистецьку програму, концепцію індивідуального світовідчуття, що втілюється у жанрах тематичної картини, пейзажу, портрету, натюрморту, декоративних і абстрактних композицій.

Однією з визначальних особливостей образотворчого мистецтва Одеси є збереження традиції плерного живопису, що починає відлік з кінця XIX століття. Природні умови Одеси і досвід французького імпресіонізму і постімпресіонізму сприяли зародженню і розвитку особливої регіональної мистецької школи. Робота на відкритому повітрі дозволяє побачити і передати кольорове багатство натури, що у повні розкривається під дією світлоповітряного середовища.

Сьогодні пленер для митців має більше аспектів розуміння і застосування ніж століття тому: це не тільки метод роботи над етюдом у безпосередній взаємодії з природою, але й метод спостереження і запам'ятовування гармоній світло-кольорових станів, що збагачує палітру художників при роботі у майстерні над створенням не тільки фігуративних, а й декоративних і абстрактних композицій. Досвід пленеру зумовлює особливу мальовничість образотворчого мистецтва Одеси, яскравість і прозорість палітри, цілісність, наповненість світлом і повітрям, надає основу для створення переконливих художніх образів.

Головною тенденцією арт-простору модерністського мистецтва Одеси є ствердження індивідуального відчуття світу. У 1970-ті роки всупереч домінуючій ідеології тоталітарного режиму митцями-нонконформістами було створено «Нову одеську школу». Декларуючи вільне мистецтво, орієнтоване на відтворення нематеріального світу життя душі і буття Духу, художники дорогою ціною відстояли право на свою позицію в мистецтві і право на власний вибір свободи. Програмною для сучасних митців-модерністів стає тема «екзистенції» – існування людини як неповторної особистості у навколишньому світі – це «співіснування», «співучасть», «співчуття». У створеному авторами умовному художньому просторі живописних та графічних творів концентрується ментальне і психологічне переживання авторів, яке втілюється в універсальних позачасових «формулах» або миттєвих емоціях. Експресія композицій і кольору пробуджує глядача до «співпереживання».

Художники-графіки, вільні у виборі тем і виражальних засобів відтворення «картини світу», звертаються до традиційних технік оригінальної графіки, розмаїття видів друкованої графіки, різного роду змішаних технік. Окрему частину складають твори, виконані у техніці акварелі і акрилу, що за якостями формотворення межують з живописом.

Сьогодні все більшої актуальності набуває напрямок на відновлення втрачених сенсів, названий наприкінці ХХ ст. «after-постмодернізм». У протиставленні з хаосом деконструювання митці прагнуть відродити зрозумілі всім людські істини, віру в гармонію – зв'язок людей, природи і Вищого начала. Тому, не випадково художники черпають натхнення у культурних традиціях українського народу, спадщині сакрального мистецтва, природних формах, де втілені первообрази, близькі кожній людині.

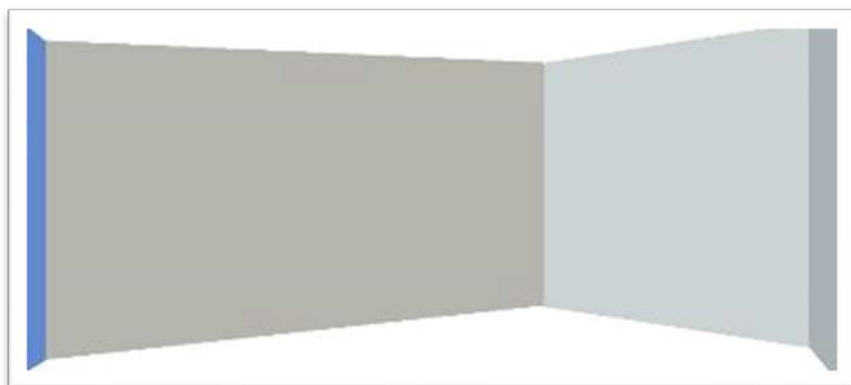
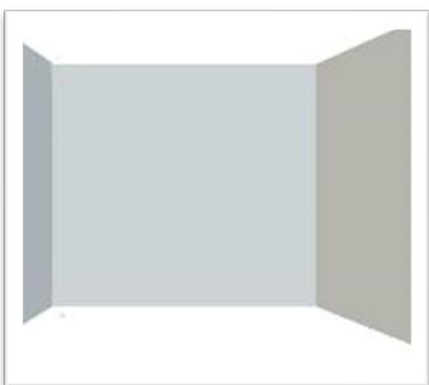
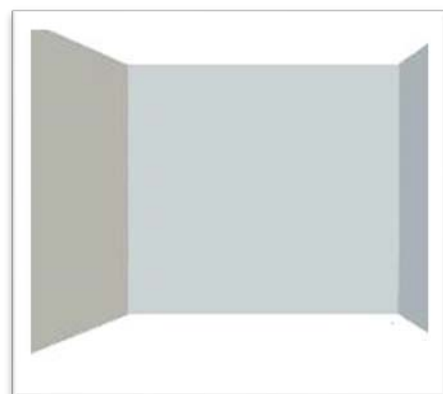
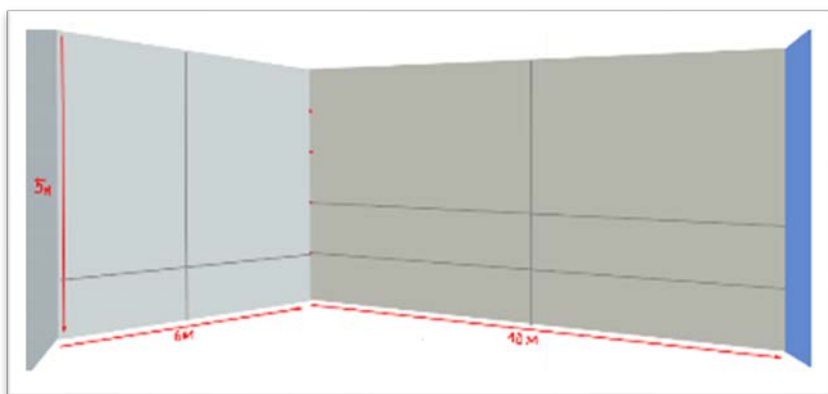
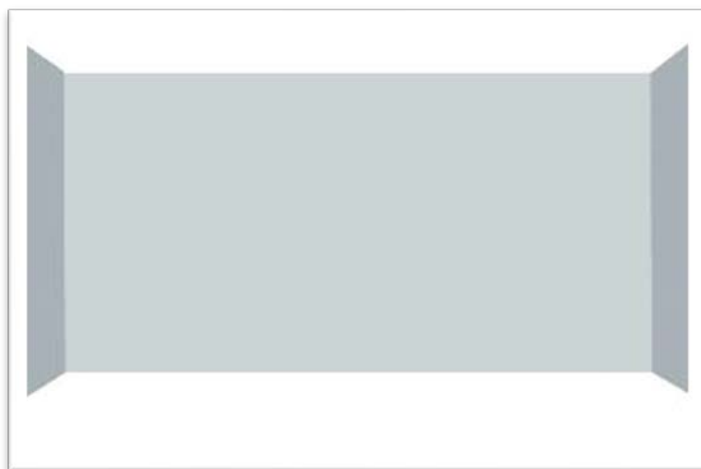
У цьому контексті в сучасній скульптурі Одеси актуальними стають образи як класичної міфології, національного фольклору, так і їх переосмислення в образи індивідуального авторського міфу, сповненого власними спогадами, переживаннями і фантазіями.

Частину експозиції декоративного мистецтва представляють твори у техніках гобелену, розпису тканини, художньої обробки текстилю та дерева, кераміки. На теренах Одеси декоративно-прикладне мистецтво не має такого міцного коріння традиції і школи, як живопис. Одеські майстри отримали знання у різних навчальних закладах України і за її межами. Проте, представлені твори цікаво демонструють «динаміку трансформації» – поєднання досвіду набутої при навчанні майстерності і неповторну естетику образів, світла і колориту Одеської школи. Результатом стає особлива, відмінна від інших регіонів якість: «живописність» і «світлоносність».

Виставка відкрита у Центральному будинку художника НСХУ за адресою: м. Київ, вул. Січових Стрільців, 1-5, щодня, крім вівторка, з 12 до 19 години.

Чекаємо на зустріч!

Анна Носенко, кандидат мистецтвознавства, член ООО НСХУ

*Додаток 6.***Приклади зали для експозиції виставкового проєкту**

Умовний простір виставкової зали з білими стінами розміром 10 метрів довжиною, 6 метрів шириною та 5 метрів висотою.

Додаток 7.

Приклад заповнення заяви для оформлення авторського права

Національний орган інтелектуальної
власності
Державна організація "Український
національний офіс інтелектуальної
власності та інновацій"
вул. Дмитра Гудзенка, 1, м. Київ-42,
01601

**Заява
на державну реєстрацію авторського права на твір**

Номер заявки

(заповнюється державною організацією
"Український національний офіс інтелектуальної
власності та інновацій")

Дата подання

(заповнюється державною організацією
"Український національний офіс інтелектуальної
власності та інновацій")

1. Відомості про твір

1.1. Вид і повна назва твору

Твір образотворчого мистецтва, картина «Париж вечірній»

1.2. Скорочена назва твору*

1.3. Анотація або реферат твору*

Твір представляє вечірній пейзажний мотив з видом на річку Сenu та Собор Паризької Богоматері вдалені. Особливим у композиції є освітлення вечірніх золотих водників, що віддзеркалюються у водах ріки.

Робота виконана на полотні в техніці олійного живопису. Розмір: 70х90

(рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків)

1.4. Дата остаточного завершення роботи над твором: число 12 місяць 03 рік 2016

1.5. Відомості про оприлюднення твору*

(визначити дату (рік) та форму (спосіб) оприлюднення твору)

1.6. Відомості про твір, щодо якого цей твір є похідним*

не є похідним

твором

(визначити, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність)

1.7. Відомості про твір або частину твору, що включено до твору, права на який реєструються*

до твору не включено інших творів

(визначити інші твори та їх авторів, а також правомірність їх включення до твору)

1.8. Відомості про попередню реєстрацію*

попередня реєстрація відсутня

(якщо так, вказати дату та номер попередньої державної реєстрації в Україні авторського права і (або) договору, який стосується майнових прав на твір)

2. Відомості про автора (співавторів) твору**

2.1. Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) автора

Іваненко Іван Іванович

2.2. Псевдонім***

☐ прошу зазначати псевдонім замість прізвища, імені, по батькові (за наявності) автора в офіційному електронному бюлетені "Авторське право і суміжні права"****

2.3. Інформація про автора

Дата народження: число 01 місяць 07 рік 1978

РНОКПП 2900000000

(номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття РНОКПП та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті або які є іноземцями, особами без громадянства та не мають РНОКПП в Україні)

Зареєстроване/зареєстроване місце проживання (перебування)

Пр. Небесної слави, буд. 70, кв. 21, м. Одеса, 65019

Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі* иванко

2.4. Якщо заявка подається автором

Адреса для листування Пр. Небесної слави, буд. 70, кв. 21, м. Одеса, 65019

Телефон +38(097) 555 55 55

Адреса електронної пошти ivanenko02@gmail.com

2.5. Суть авторства, авторського внеску у створення твору (автор, співавтор, упорядник) автор твору

2.6. Майнові права на твір належать автору****

☒ повністю

☐ частково

☐ спільно

☐ не належать

2.7. Твір створено****

☒ із власної ініціативи

☐ у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом)

☐ за замовленням (у зв'язку з виконанням договору)

2.8. Автор буде зазначатися в офіційному електронному бюлетені "Авторське право і суміжні права"****

☒ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)

☐ псевдонім

☐ анонімно

3. Відомості про заявника (особу, якій належать майнові права на твір, якщо заявка подається не автором твору)

☐ 3.1. Для фізичної особи****

Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)

Дата народження: число _____ місяць _____ рік _____

РНОКПП _____

(номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття РНОКПП та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті або які є іноземцями, особами без громадянства та не мають РНОКПП в Україні)

Задеклароване/зарєєстроване місце проживання (перебування) _____

Адреса для листування _____

Телефон _____ Адреса електронної пошти _____

☐ 3.2. Для юридичної особи****

Повне найменування _____

Код ЄДРПОУ або реєстраційний номер в іноземній державі (для нерезидентів) _____

Місцезнаходження _____

Адреса для листування _____

Телефон _____ Адреса електронної пошти _____

3.3. Майнові права на твір належать****

☐ повністю

☐ частково

☐ спільно

4. Відомості про представника заявника (якщо заявка подається за участю представника заявника)

Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)/повне найменування представника _____

Адреса для листування _____

Телефон _____ Адреса електронної пошти _____

5. Форма та порядок отримання свідоцтва****

☐ паперова форма

Пропу надіслати свідоцтво за адресою _____

(зазначається адреса на території України)

Пропу видати свідоцтво заявнику (представнику) особисто _____

(прізвище, ініціали)

☒ електронна форма

Пропу надіслати свідоцтво за адресою електронної пошти ivanenko02@gmail.com

(зазначається адреса електронної пошти)

Пропу надіслати свідоцтво через інформаційно-комунікаційну систему _____

(зазначається ідентифікатор ІКС)

6. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заявки:

- 6.1. Копія твору у відповідній формі вираження на 1 арк.
 6.2. Документ про сумагу збору на 1 арк.
 6.3.* Документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору, на... арк.
 6.4.* Документ, що підтверджує повноваження представника (якщо заявка подається за участю представника заявника), на... арк.
 6.5.* Документ, що підтверджує перехід у спадщину майнового права автора на твір, на... арк.
 6.6.* Документи, що підтверджують створення твору в порядку виконання працівником обов'язків за трудовим договором (контрактом) і належність майнових прав на службовий твір, на ... арк.
 6.7.* Договір про створення за замовленням і використання твору на ... арк.
 6.8.* Інше:

7. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, зазначених у матеріалах заявки.

Підпис заявника (представника)

_____ (Іван ІВАНОВИЧ)

Дата підпису 23.07.2025

М. П. (за наявності)

* інформація зазначається заявником за наявності;

** інформація про співавторів твору подається на окремому аркуші згідно з переліком відомостей, зазначених у пункті 2 заявки, крім пункту 2.4 заявки. Якщо заявка подається автором твору, створеного у співавторстві, кожен із співавторів підписує аркуші з інформацією про себе в порядку, передбаченому пунктом 7 цієї заявки.

*** за бажанням, автор (співавтор) можуть показати посвідчення та помітити ☐ та посвідчення зазначається замість прізвища, імені, по батькові (за наявності) автора в офіційному електронному бюлетені "Авторське право і суміжні права".

**** під час заповнення відповідної клітинки ☐ відмічається позначкою «х»;

Додаток 8.

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 136529

Твір образотворчого мистецтва «Ескіз розпису «Люди та космос»

(вид, назва твору)

Автор (співавтори) **Пахомова-Власова Наталія Георгіївна**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать повністю **Пахомова-Власова Наталія Георгіївна, вул.**

, , кв. , м. Одеса, 650

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи / позначення юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації 23 травня 2025 р.

Директор Державної організації
«Український національний
офіс інтелектуальної власності
та інновацій»

 Олена ОРЛОВ

Додаток 9.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

художньо-графічний факультет
кафедра образотворчого мистецтва

Звіт

з дисципліни «Виробнича (організаційно-виставкова) практика»

Звітні завдання

назва проєкту: **«ОДЕЩИНА – ПРОСТІР НАТХНЕННЯ»**
виставка студентів ХГФ Університету Ушинського
в Одеській національній науковій бібліотеці

Здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня освіти
Міждисциплінарної ОПП «Образотворче
мистецтво. Декоративне мистецтво»
спеціальностей В4 Образотворче мистецтво та
реставрація (спеціалізація В4.01 Візуальні
мистецтва), В3 Декоративне мистецтво та
ремесла

_____ (ПІБ)

Керівник: _____ (посада, ПІБ)

Одеса, 20__